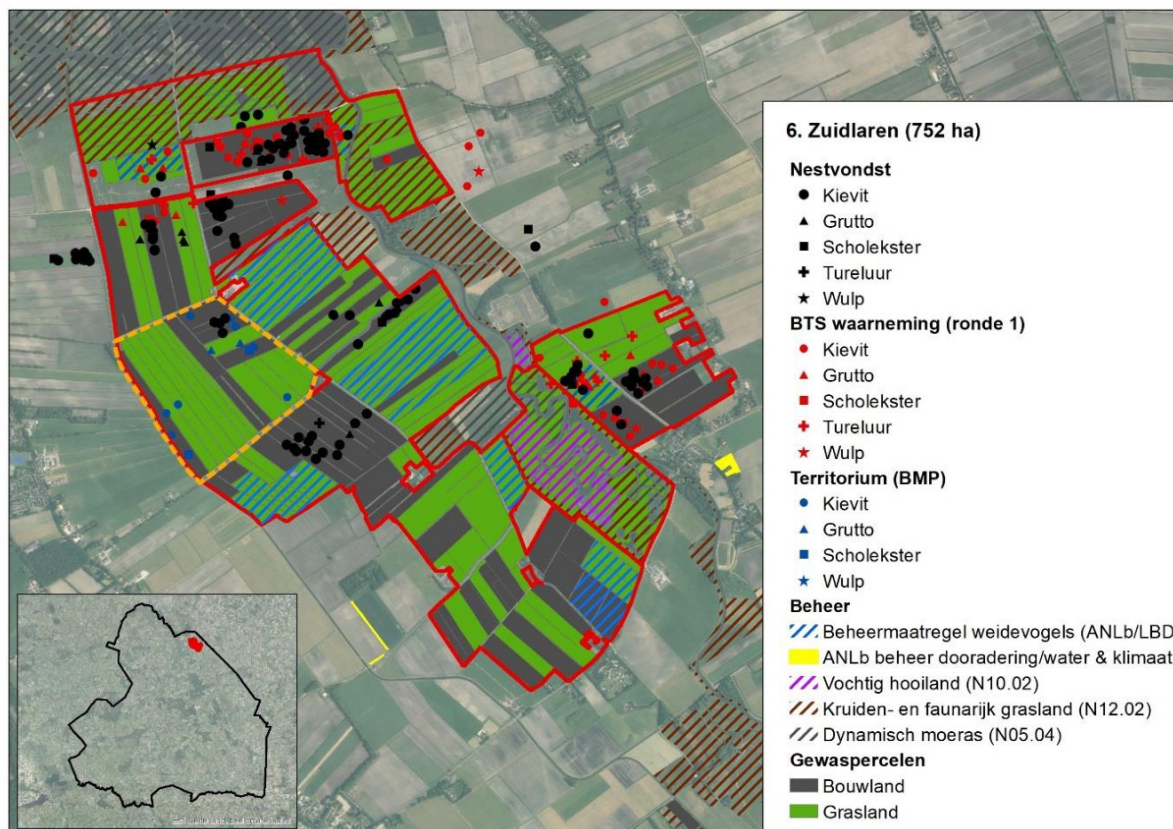

Gebiedsscan Zuidlaren

Gebied 6

Figuur 1: Weidevogelgebied 6 Zuidlaren, met daarin weergegeven de telgegevens van het jaar 2023 en uitgevoerde beheermaatregelen (zie ook tabel 1). In het gebied omgeven door een oranje stippelijijn is een BMP-telling uitgevoerd.

Het weidevogelgebied Zuidlaren beslaat een oppervlakte van 752 hectare en ligt ten oosten van Zuidlaren (figuur 1). Het gebied is deels begrensd als leefgebied open grasland, waar boeren binnen het stelsel voor Agrarisch Natuur & Landschapsbeheer (ANLb) beheerovereenkomsten kunnen afsluiten ter verbetering van het biotoop voor weidevogels. Het landgebruik is een afwisseling van grasland en bouwland, daarnaast betreft een deel van het gebied natuurterrein in eigendom bij het Drents Landschap. De gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand varieert sterk over het gebied en ligt veelal tussen de 20 en 120 cm onder het maaiveld¹.

Voor weidevogels is Zuidlaren één van de belangrijkste broedgebieden in Drenthe. Het gebied is onderverdeeld in verschillende telgebieden waar aantalsontwikkeling zowel wordt bijgehouden doormiddel van jaarlijkse BTS- als BMP tellingen. De gemiddelde nestoverleving voor weidevogels in Zuidlaren is 0,16 (2021-2023) en daarmee zeer laag². Vanuit de vrijwilligers is echter aangegeven dat dit gebaseerd is op onvolledige informatie uit de boerenlandvogelmonitor en dit een verkeerd beeld geeft van de situatie. In de periode 2021-2023 werden volgens de vrijwilligers voldoende kuikens vliegvlug voor het in stand houden van de populatie.

In 2023 werd op ruim 66 hectare een beheerpakket afgesloten (zie tabel 1 en bijlage 1), waaronder plasdras, kruidenrijk grasland en grasland met een rustperiode. Daarnaast worden jaarlijks enkele percelen voorzien van een vossenwerend raster. Ook worden jaarlijks één of meerdere wulpennesten uitgerasterd om predatie door vossen te voorkomen³. Binnen de begrenzing van leefgebied open grasland wordt beheer afgesloten door Agrarische Natuur Drenthe, buiten de begrenzing door Landschapsbeheer Drenthe. Uit gesprekken blijkt dat het beheer nog niet altijd

¹ Kaartportaal.drenthe.nl; gemiddelde voorjaars grondwaterstand

² Cumulatief voor alle vijf soorten. Bron [redacted] 2024. Evaluatie boerenlandvogels 2021-2023. Inzicht in weidevogelbeheer in Drenthe. A&W-rapport 23-245.

³ Bron: Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels & Landschapsbeheer Drenthe

op de juiste plek ligt, maar dat stappen worden genomen om de effectiviteit van het beheer te verbeteren.

In het gebied zijn circa zes weidevogelbeschermers actief (DR31 Zuidlaren), evenals minimaal vier jagers die zich bezig houden met het beheer van predatoren⁴. De weidevogelbeschermers hebben contact met circa vijftien betrokken boeren en voeren de bescherming uit onder de coördinatie van Landschapsbeheer Drenthe. Vanuit de vrijwilligers is aangegeven dat de bescherming van met name de wulp door tijdgebrek te weinig aandacht krijgt en de soort daardoor onderbelicht blijft. De bereidheid van grondeigenaren om mee te doen aan beheer is over het algemeen goed.

Het predatorenbeheer is de afgelopen jaren uitgevoerd op basis van een provinciaal toestemmingsbesluit, daarnaast vindt bejaging plaats met behulp van de lichtbak en is een vangkooi in het gebied aanwezig. Vanuit de vrijwilligers is aangegeven dat het predatorenbeheer goed verloopt en een essentiële rol speelt bij het succes in het gebied. De kaarten in bijlage 2 geven een indruk van de verspreiding van enkele belangrijke predatoren van nesten en kuikens.

Tabel 1: Kwantitatieve data Zuidlaren

	2021	2022	2023
Beheer maatregelen (ANLb/LBD)			
Grasland met rustperiode (A01)	24,2 ha	38,8 ha	57,5 ha
Plasdras (A03)	1,57 ha	1,05 ha	2,8 ha
Kuikenstroken (A04h/A02e)	7,3 ha	2,9 ha	0 ha
Kruidenrijk grasland (A05)	7,5 ha	8,1 ha	6,3 ha
Ruige mest (A07)	4,3 ha	30 ha	24 ha
Hulp voor de Kievit: braakstrook	2,2 ha	0 ha	0 ha
Hulp voor de wulp: raster rond nest	2	1	1
Predatoren rasters gebieden	11,5 ha	6,2 ha	6,4 ha
Predatorenbeheer			
Vos (binnen 3 km)	56	66	77
Zwarte kraai	10	13	10
Monitoring; nesten			
Kievit	124	122	102
Scholekster	5	2	4
Grutto	11	16	12
Wulp	3	1	1
Tureluur	2	4	1
Monitoring; BTS			
Kievit	54	57	40
Scholekster	4	4	4
Grutto	6	10	7
Wulp	2	2	2
Tureluur	5	9	5
Monitoring; BMP			
Kievit	64	11	7
Scholekster	10	3	2
Grutto	11	1	2
Wulp	4	2	1
Tureluur	3	0	0

Aanbevelingen

Het lijkt voor de hand liggend om de begrenzing van het leefgebied open grasland te herzien, waarbij locaties met veel weidevogels binnen de begrenzing worden gebracht. Op deze manier kan het beheer worden afgesloten binnen het stelstel voor ANLb en kan budget vanuit de

⁴ Gebaseerd op in FRS ingevoerde waarnemingen.

'flexibele pot' door Landschapsbeheer Drenthe (LBD) in andere gebieden worden ingezet. Een goede afstemming tussen LBD en Agrarische Natuur Drenthe is daarbij van groot belang. Ook het organiseren van een jaarlijkse evaluatiebijeenkomst, met alle bij het weidevogelbeheer betrokken partijen en in het bijzonder de boeren in het gebied, lijkt waardevol. Daarnaast lijkt het werven en opleiden van vrijwilligers voor dit gebied van belang, aangezien door tijdgebrek niet alle nesten gevonden worden en het opzoeken van nesten van lastiger te vinden soorten in dit gebied veelal afhankelijk is van één ervaren vrijwilliger.

In het noorden van het gebied is een rij populieren aanwezig, die vanuit AND en de vrijwilligers als storend wordt gezien. Het is aan te bevelen deze zo mogelijk te verwijderen, evenals enkele solitaire bomen in het gebied.

Disclaimer

Deze gebiedsscan heeft alleen betrekking op kievit, scholekster, grutto, wulp en tureluur.

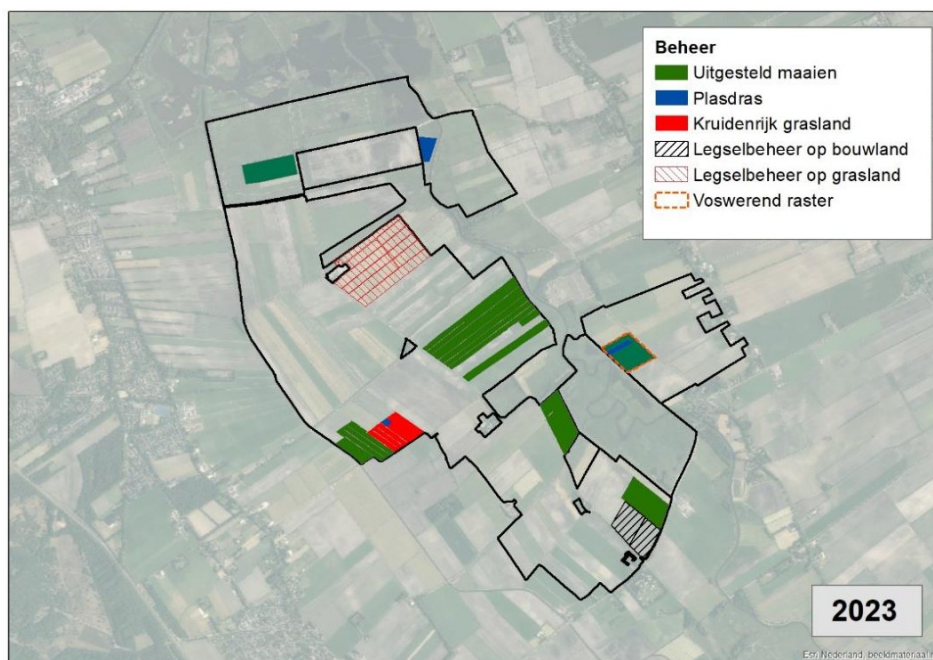
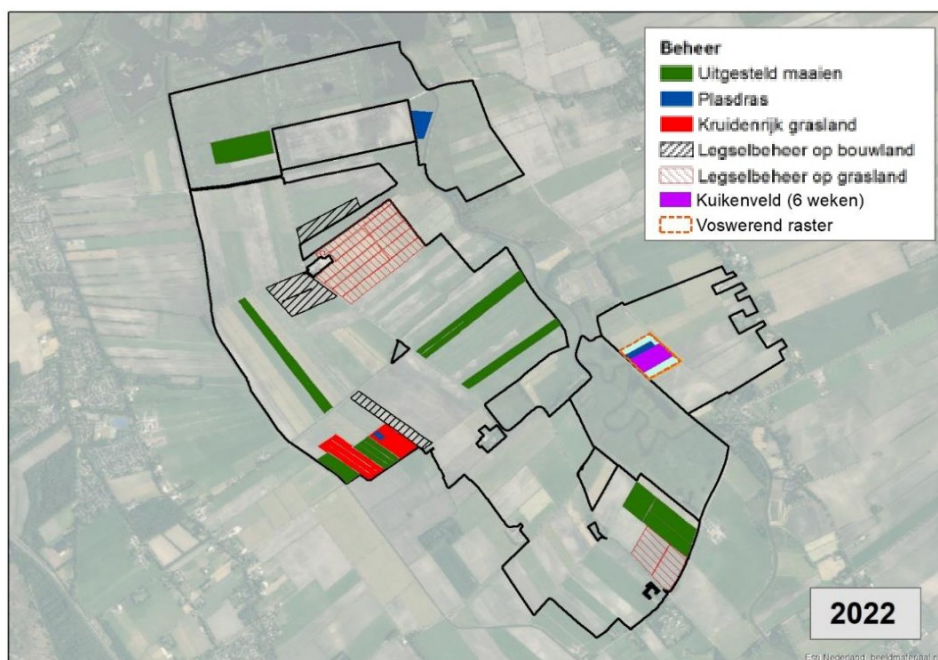
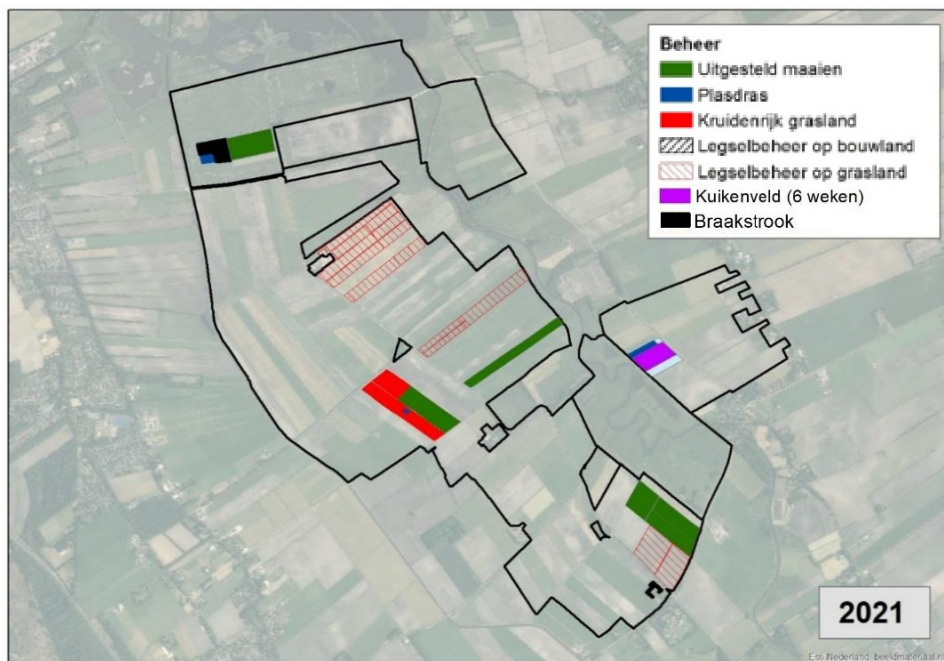
Het aantal gevonden nesten geeft alleen een indicatie van de populatieontwikkeling. Zo wordt in gebieden met beheer niet gezocht naar nesten en kan de inspanning van vrijwilligers door de jaren heen verschillen. Ook BMP- en BTS-gegevens moeten met grote voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. Dit omdat jaarlijks getelde oppervlaktes per cluster kunnen variëren, waardoor de aantallen tussen jaren niet altijd direct vergeleken kunnen worden.

Ook waarnemingen van predatoren zijn niet op een gestandaardiseerde wijze verzameld en geven vaak slechts een indruk van de situatie. In 2022 in drie gebieden in Drenthe uitgevoerd predatieonderzoek met camera's toonde aan dat de vos in deze gebieden veruit de belangrijkste predator van nesten was, gevolgd door steenmarter, zwarte kraai en das.

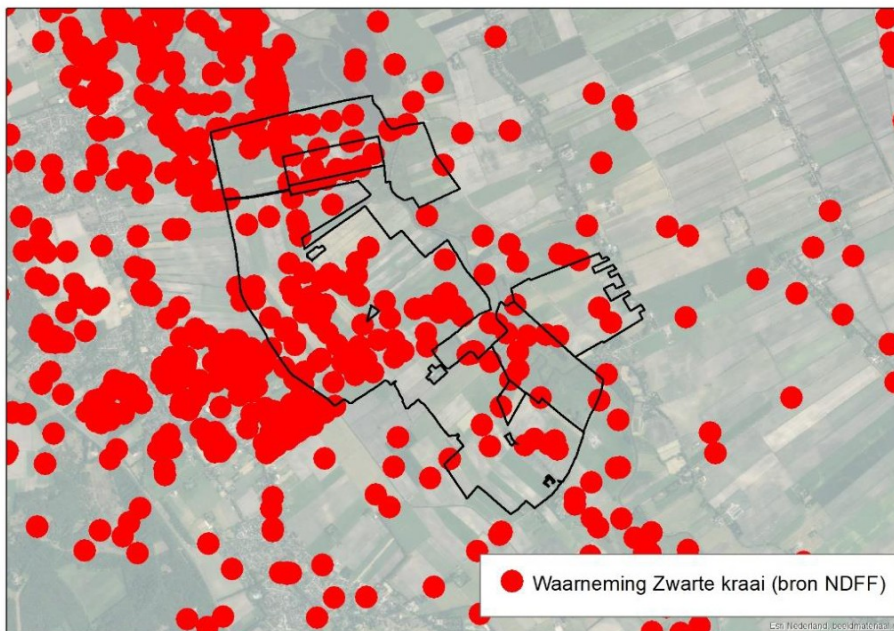
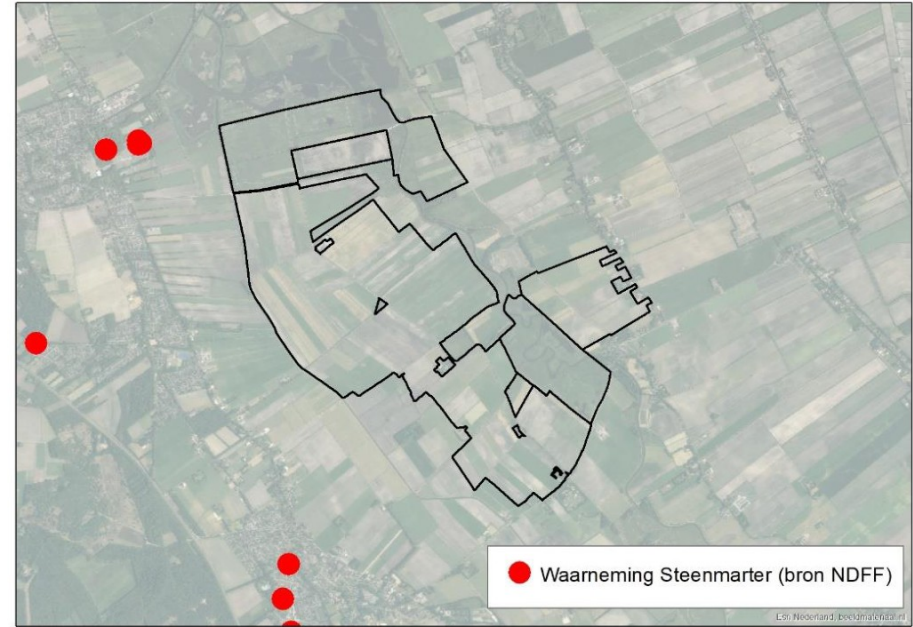
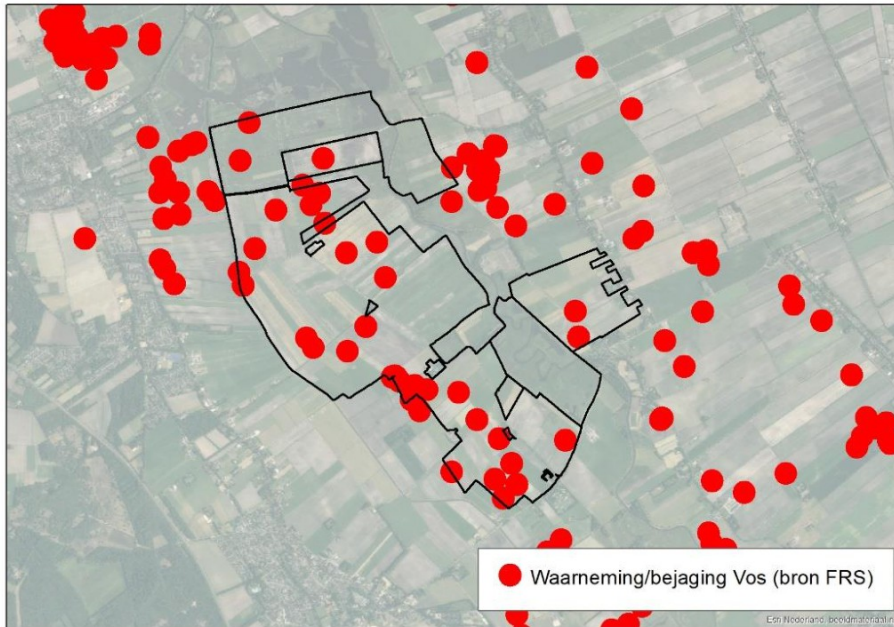
De in bijlage 2 opgenomen kaarten zijn m.u.v. vos, gebaseerd op data vanuit de NDFF. Hierbij zijn polygonen geconverteerd naar stippen en meerdere waarnemingen/stippen kunnen betrekking op één exemplaar. De kaarten geven dan ook niet meer dan een beeld van de aan- of afwezigheid van een soort in het gebied.

De aanbevelingen zijn gebaseerd op beschikbare data en gesprekken met lokale deskundigen.

Bijlage 1. Weidevogelbeheer (ANLb en LBD) in de jaren 2021-2023

Bijlage 2. Waarnemingen enkele predatoren 2021-2023

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen